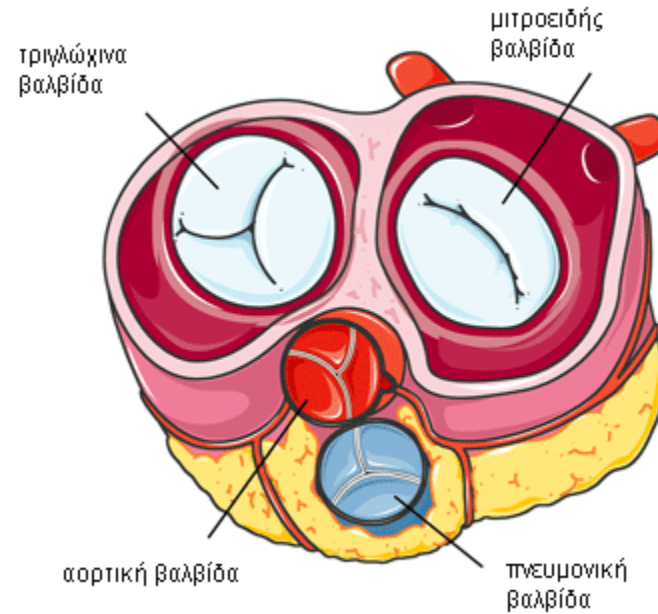

Βαλβιδοπάθειες

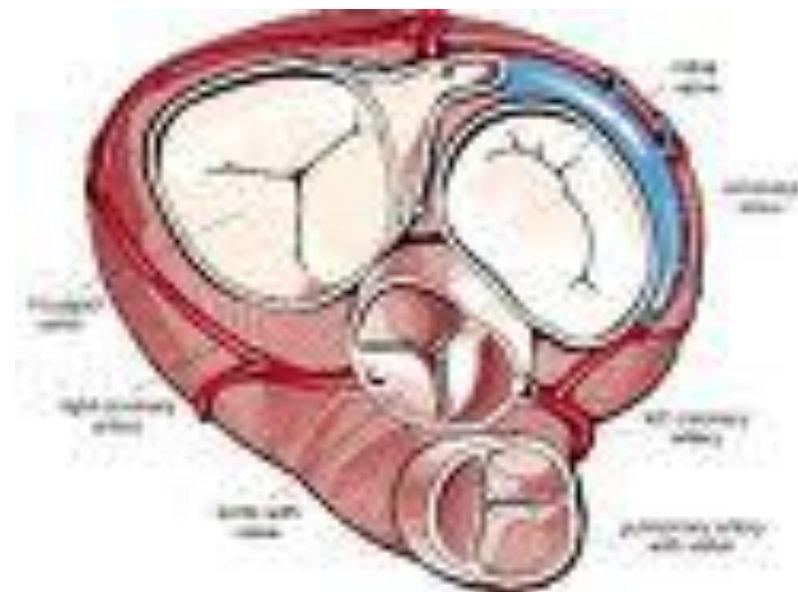
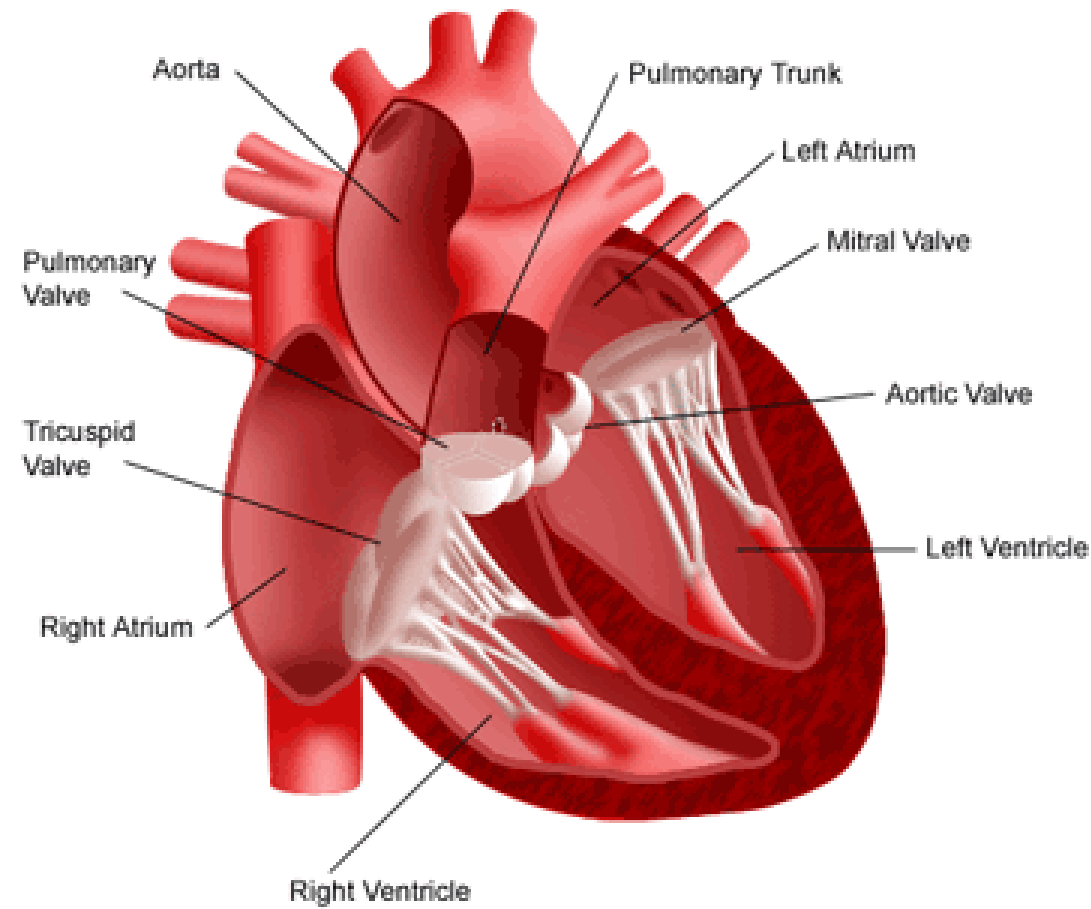
Βαλβίδες καρδιάς

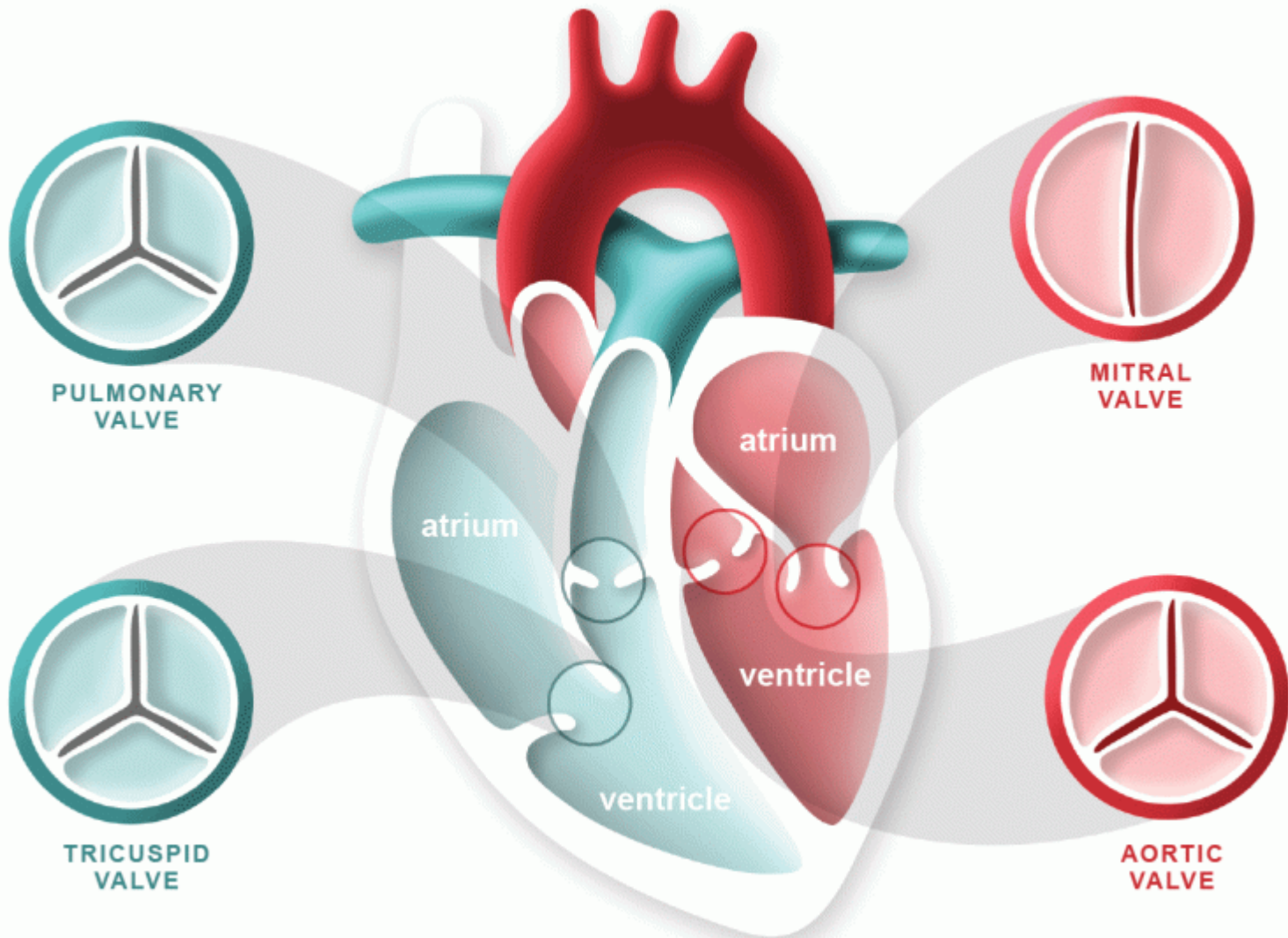

Καρδιακές βαλβίδες

- Η καρδιά έχει 4 βαλβίδες:
  - 2 κολποκοιλιακές :
    - Αριστερά: μιτροειδής ή διγλώχινα
    - Δεξιά: τριγλώχινα
  - 2 μηννοειδείς
    - Αριστερά: αορτική
    - Δεξιά: πνευμονική

Valves of the Heart

Βαλβιδοπάθειες

- Αφορούν κάθε λειτουργική και ανατομική διαταραχή των καρδιακών βαλβίδων
- Μπορεί να είναι συγγενείς ή επίκτητες
- Εμφανίζονται με οξείες ή χρόνιες μορφές.
- Οι βαλβιδοπάθειες διακρίνονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες:
  1. Στένωση
  2. Ανεπάρκεια
- Οι βλάβες μπορεί να είναι μικτές αλλά χαρακτηρίζονται με βάση την βλάβη που υπερτερεί

Ταξινόμηση βαλβιδοπαθειών

Στένωση

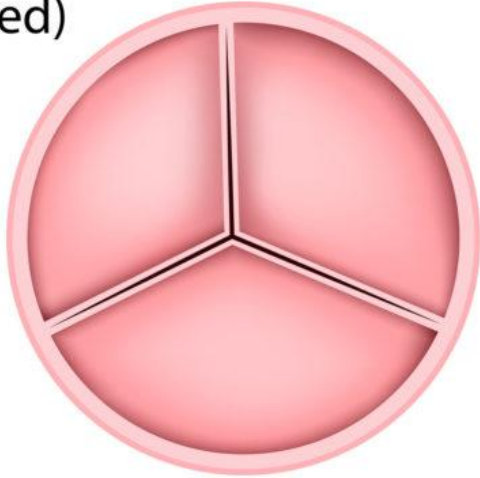
- Ατελής διάνοιξη του στομίου
- Εμφανίζεται όταν επικρατούν εξεργασίες από μείωση της επιφάνειας του φυσιολογικού βαλβιδικού στομίου.

Ανεπάρκεια

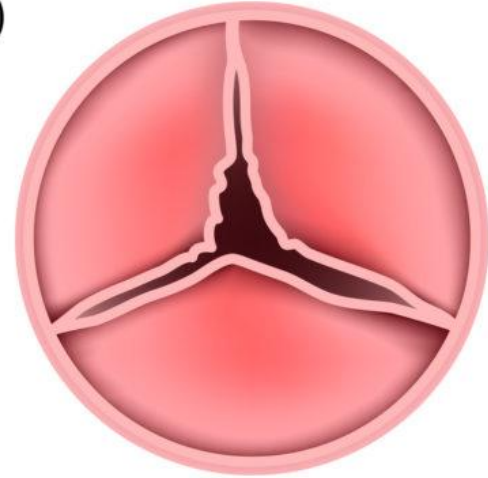
- Ατελής σύγκλειση του στομίου
- Η ανεπάρκεια εμφανίζεται όταν επικρατούν ρικνωτικές εξεργασίες ή δευτερογενείς ανατομικές βλάβες και ανεπαρκής σύγκλειση των γλωχίνων

HEART VALVE DISEASE

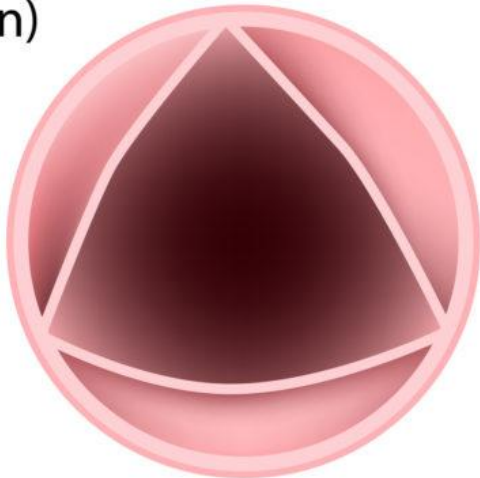
Normal valve
(closed)

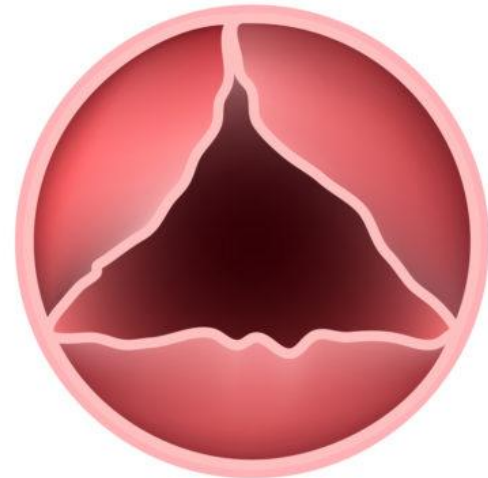
Valve stenosis
(closed)

Normal valve
(open)

Valve stenosis
(open)

Παθήσεις της αορτικής βαλβίδας

- Στένωση αορτικής
- Ανεπάρκεια αορτικής

Στένωση αορτικής βαλβίδας

(Aortic Valve Stenosis – AS)

- Συχνότερη στους άνδρες
- Φυσιολογικά: εμβαδόν στομίου της αορτικής βαλβίδας: 3-4 cm² στους ενήλικες.
- Η σοβαρότητα της νόσου εξαρτάται από το εμβαδό του στομίου:

Βαθμός στένωσης	Εμβαδό στομίου αορτικής βαλβίδας
Μικρή AS	> 1,5 cm ²
Μέτρια AS	1 cm ² – 1,5 cm ²
Μεγάλη AS	0,8 cm ² – 1,5 cm ²
Κρίσιμη AS	< 0,8 cm ²

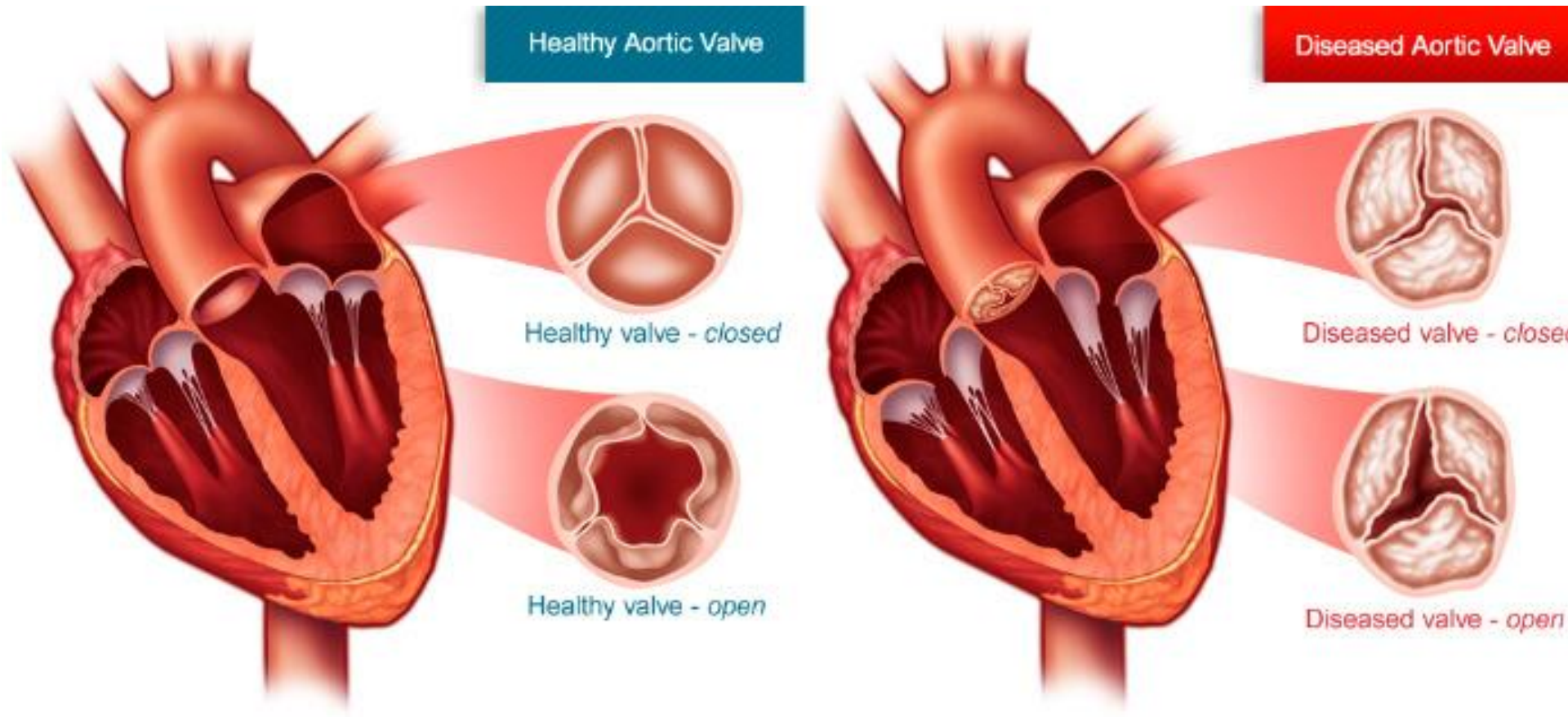
Αίτια στένωσης αορτικής βαλβίδας

- Η εκφύλιση της αορτικής βαλβίδας με επασβέστωση αυτής είναι το συχνότερο αίτιο στους ηλικιωμένους.
- Οι παράγοντες κινδύνου που σχετίζονται με την ασβέστωση της αορτικής βαλβίδας
  - το κάπνισμα, η υπέρταση, η υπερλιπιδαιμία και ο σακχαρώδης διαβήτης.
- Συγγενής αιτιολογία (βαλβίδα είναι μονόπτυχη ή δίπτυχη αντί τρίπτυχης)

Παθοφυσιολογία στένωσης αορτικής βαλβίδας

- Εμποδίζεται η έξοδος του αίματος από την αριστερή κοιλία στην αορτή → Αύξηση του μεταφόρτιου → επιβάρυνση αριστερής κοιλίας → υπερτροφία (αντιρροπιστικός μηχανισμός) → αριστερή καρδιακή ανεπάρκεια
- Η υπερτροφία της αριστερής κοιλίας προκαλεί προβλήματα στην άρδευση του μυοκαρδίου (ισχαιμία) και μπορεί να προκαλέσει OEM προκαλώντας επιπρόσθετα ανεπάρκεια και στη μιτροειδή βαλβίδα

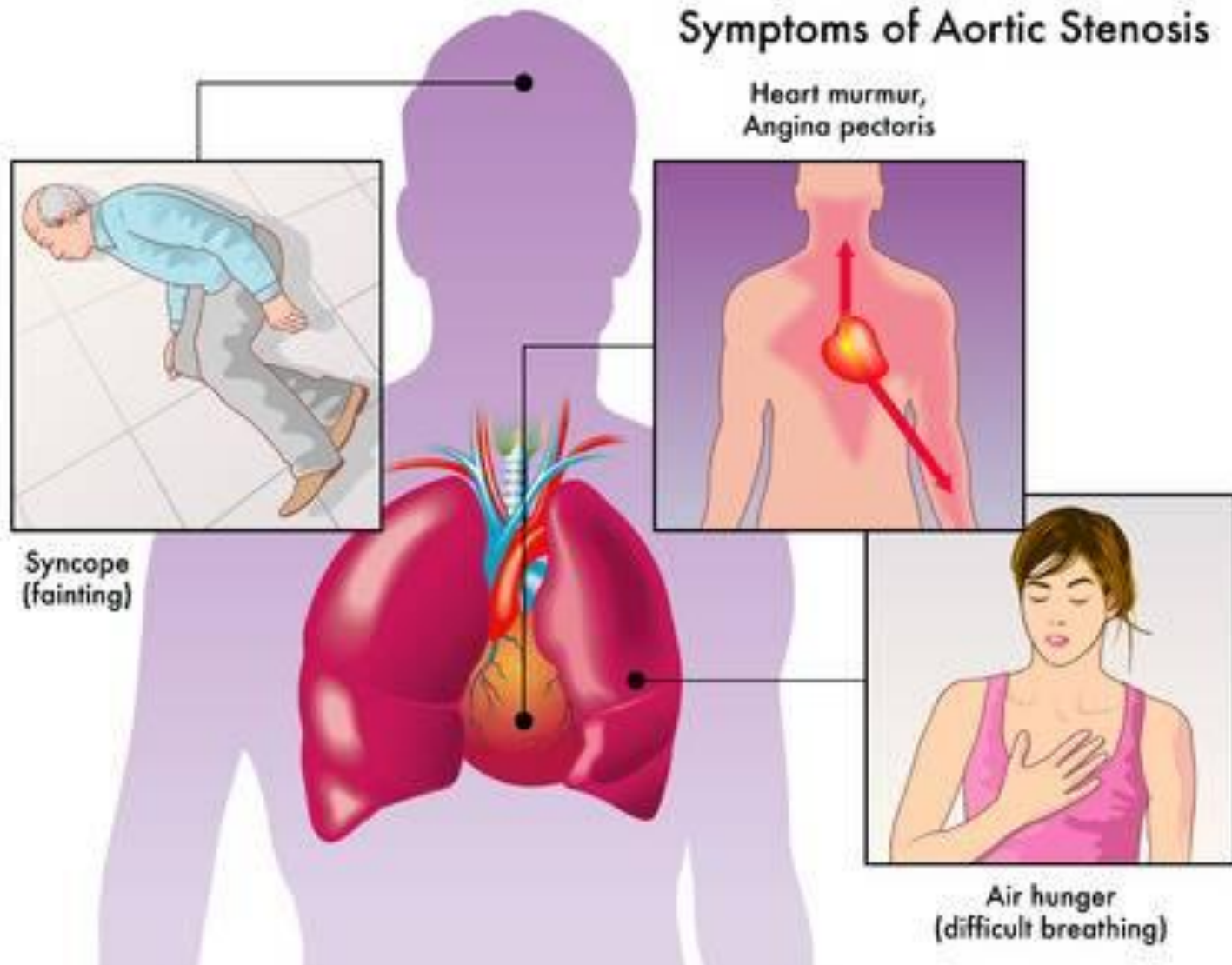
Στένωση αορτικής βαλβίδας

Κλινική εικόνα στένωσης αορτικής βαλβίδας

- Τριάδα συμπτωμάτων
  1. συγκοπή,
  2. στηθάγχη,
  3. δύσπνοια.
- το προσδόκιμο πενταετούς επιβίωσης είναι μικρό όταν εμφανίζεται στηθάγχη, μικρότερο εάν υπάρχει συγκοπτικό επεισόδιο και ακόμα μικρότερο όταν έχει εγκατασταθεί δύσπνοια και γενικότερα συμπτωματολογία αριστερής καρδιακής

Τριάδα συμπτωμάτων

Φυσική εξέταση

- **Ψηλάφηση**

- Σφυγμός: μικρός και βραδύς
- Ώση: έντονη, παρατεταμένη
- Ροίζος

- **Ακρόαση**

- Συστολικό φύσημα
- Ακούγεται κατά μήκος του δεξιού στερνικού χείλους και ακτινοβολεί στις καρωτίδες.
- Η ένταση των ακροαστικών ευρημάτων δεν συνδέεται με την βαρύτητα της στένωσης. Μια μικρού βαθμού στένωση μπορεί να προκαλεί έντονο συστολικό φύσημα.

- **Αρτηριακή πίεση:** φυσιολογική ή μειωμένη

Διάγνωση στένωσης της αορτικής βαλβίδας

- *ΗΚΓ: διάταση αριστερού κόλπου και υπερτροφία της αριστερής κοιλίας. διαταραχές ενδοκοιλιακής ή κολποκοιλιακής αγωγιμότητας.*
- *Ακτινογραφία θώρακος: φυσιολογική ή με σημεία υπερτροφίας της αριστερής κοιλίας και ασβέστωση της αορτικής βαλβίδας.*
- ***Υπερηχογράφημα καρδιάς είναι η μέθοδος εκλογής για τη διάγνωση και παρακολούθηση της πορείας της πάθησης.***
  - Διαστάσεις και λειτουργικότητα της αριστερής κοιλίας και τυχόν συνυπάρχουσα ανεπάρκεια αορτής.
  - Αποσαφήνιση ανατομίας της βαλβίδας (τρίπτυχη – δίπτυχη).
- *Διοισοφάγειο υπερηχογράφημα*
- *Στεφανιογραφία (εκτίμηση τυχόν συνυπάρχουσας στεφανιαίας νόσου)*

Θεραπεία στένωσης αορτικής

- Ασυμπτωματική στένωση: παρακολούθηση με υπερηχογράφημα
- Συμπτωματική:
  - χειρουργική αντιμετώπιση (αντικατάσταση βαλβίδας) και
  - διαδερμική εμφύτευση αορτικής βαλβίδας

Χειρουργική αντικατάσταση αορτικής βαλβίδας

- **Ενδείξεις**

- Επηρεασμένη λειτουργικότητα της αριστερής κοιλίας (κλάσμα εξώθησης <50%)
- Σε έντονη ασβέστωση της βαλβίδας όπου υπάρχει ταχεία μείωση του λειτουργικού βαλβιδικού στομίου
- Σε σημαντική υπερτροφία των τοιχωμάτων της αριστερής κοιλίας.

- **Επιλογή αορτικής βαλβίδας**

- Μηχανική, συνήθως δίφυλλη (*bileaflet*).
- Βιολογική προσθετική βαλβίδα
  - σε γυναίκες αναπαραγωγικής ηλικίας ή ηλικιωμένα άτομα (>70 ετών)
  - ή ασθενείς με αντένδειξη στη λήψη αντιπηκτικής αγωγής.

Ανεπάρκεια αορτικής βαλβίδας (Aortic Regurgitation – AR)

- Η ανεπάρκεια της αορτικής βαλβίδας) είναι πιο συχνή στον ανδρικό πληθυσμό (3:1)
- Μπορεί να εμφανιστεί με οξεία ή και με χρόνια μορφή.
- Αφορά βλάβες που εντοπίζονται επί της βαλβίδας και επί της ρίζας της αορτής

Αίτια ανεπάρκειας αορτικής βαλβίδας

Αίτια οξείας ανεπάρκειας αορτικής

- Οξύς ρευματικός πυρετός,
- Λοιμώδης ενδοκαρδίτιδα,
- Οξύς διαχωρισμός της αορτής
- Κακώσεις

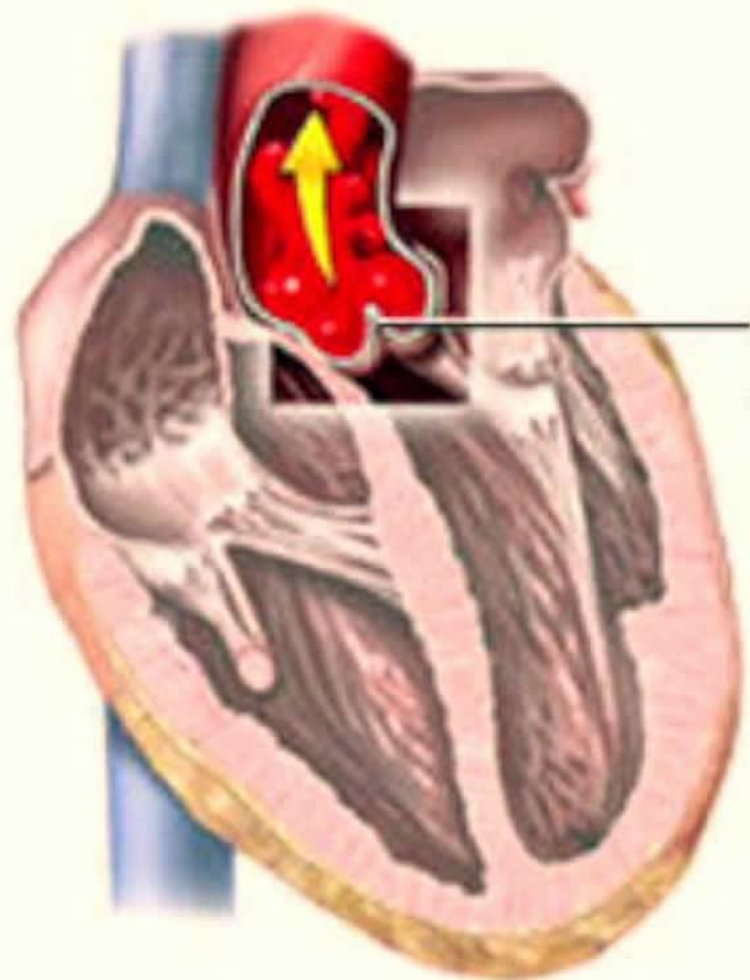
Αίτια χρόνιας ανεπάρκειας αορτικής

- Ρευματική καρδιοπάθεια
- Συγγενής διγλώχινη αορτική βαλβίδα.
- Διατατικές ή ανευρυσματικές εξεργασίες του αορτικού δακτυλίου ή των εγγύτερων τοιχωμάτων της αορτής διευρύνουν το στόμιο της βαλβίδας

Παθοφυσιολογία

- Ανεπαρκής σύγκλειση στομίου → παλινδρόμηση αίματος στην Α κοιλία → ↑ τελοδιαστολικού όγκου και όγκου παλμού (νόμος των Frank-Starling)
- **Παθοφυσιολογικές συνέπειες**
- Αύξηση πιέσεων αριστερής κοιλίας (ΑΚ)
- Ισχαιμία, ίνωση
- Δυσλειτουργία ΑΚ
- Καρδιακή ανεπάρκεια

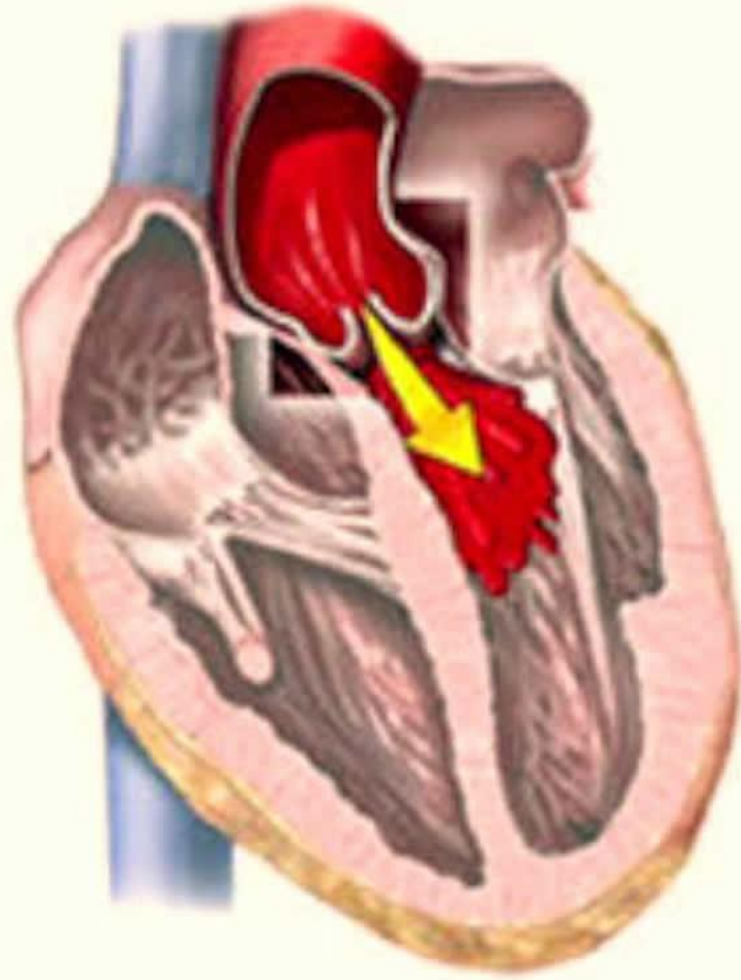
Normal valve operation

Aortic valve

Valve closes after left ventricle pumps blood into aorta

Leakage of valve

Valve does not close completely, leaking blood into heart

Κλινική εικόνα.

- Αίσθημα παλμών
- Δύσπνοια
- Στηθάγχη
- Συγκοπή
- Στην οξεία μορφή έντονη συμπτωματολογία αριστερής καρδιακής ανεπάρκειας (ΟΠΟ, καρδιογενής καταπληξία)

Φυσική εξέταση

- Επισκόπηση
  - Χορός καρωτίδων
  - σύνδρομο Musset
  - Τριχοειδικός σφυγμός
- Ψηλάφηση
  - Σφυγμός αλλόμενος
Ώση: έντονη,
παρατεταμένη,
παρεκτοπισμένη
- Ακρόαση
  - Διαστολικό φύσημα
παλινδρομήσεως
  - Συστολικό φύσημα
εξωθήσεως (λειτουργικό)
- Αρτηριακή πίεση
  - Αύξηση διαφορικής πίεσης
  - σύνδρ Hill (διαφορά
πίεσης κάτω-άνω άκρων
>20 mmHg)

Διάγνωση ανεπάρκειας αορτής

- **ΗΚΓ :υπερτροφία αριστερής κοιλίας, διάταση αριστερού κόλπου και αριστερή απόκλιση του άξονα.**
  - Στην οξεία ανεπάρκεια, είναι δυνατό να υπάρχουν μόνο μη ειδικές διαταραχές επαναπόλωσης.
- **Ακτινογραφία θώρακος,**
  - **στη χρόνια ανεπάρκεια:εκσεσημασμένη καρδιομεγαλία.**
  - **Στην** οξεία ανεπάρκεια, η καρδιακή σκιά είναι φυσιολογική.
  - Επί αορτικού διαχωρισμού ή ανευρύσματος, υπάρχει διεύρυνση του μεσοθωρακίου. Υπάρχουν επίσης σημεία πνευμονικής συμφόρησης.
- **Υπερηχογράφημα καρδιάς: Εκτίμηση της αιτίας της ανεπάρκειας αορτής, της μορφολογίας της αορτικής βαλβίδας και της αορτικής ρίζας, καθώς και του μεγέθους και της λειτουργικότητας της αριστερής κοιλίας..**
- **Το διοισοφάγειο υπερηχογράφημα καρδιάς χρησιμοποιείται κυρίως σε περιπτώσεις πιθανής ενδοκαρδίτιδας και για τον αποκλεισμό αορτικού διαχωρισμού.**
- **Στεφανιογραφία Εκτίμηση τυχόν στεφανιαίας νόσου**

Θεραπεία ανεπάρκειας της αορτικής

Χρόνια ανεπάρκεια αορτής

- Αγγειοδιασταλτικά φάρμακα
  - Αναστολείς του μετατρεπτικού ενζύμου της αγγειοτενσίνης (ΑΜΕΑ),
  - Αναστολείς των διαύλων ασβεστίου (↓ περιφερικές αντιστάσεις → περιορίζουν τον όγκο παλινδρόμησης.
  - Σε διάταση της αορτικής ρίζας και της ανιούσας αορτής, θα πρέπει να χορηγούνται β-αποκλειστές, για επιβράδυνση του ρυθμού διάτασης.

Οξεία ανεπάρκεια αορτής

- Χειρουργική θεραπεία
- Πριν την χειρουργική διόρθωση απαιτείται αιμοδυναμική σταθεροποίηση
- Αγγειοδιασταλτικά ενδοφλεβίως,
- Ινότροπα
- β-αποκλειστές (σε διαχωρισμό αορτής)
- Αντιβιοτική αγωγή (σε ενδοκαρδίτιδα)

Χειρουργική θεραπεία της ανεπάρκειας της αορτής

- Ενδείξεις αντικατάστασης
  - Συμπτωματικοί ασθενείς με χρόνια σοβαρή ανεπάρκεια αορτής,
  - Ασυμπτωματικοί με σοβαρή διάταση της αριστερής κοιλίας (τελοδιαστολική διάμετρος >75 mm και τελοδιαστολική διάμετρος >55 mm) ή συστολική δυσλειτουργία (κλάσμα εξώθησης $<50\%$),
  - Σε διάταση της ανιούσας αορτής >50 mm, αντικατάσταση αυτής, με μόσχευμα.

Μιτροειδής βαλβίδα (Mitral Valve - MV)

- Στένωση μιτροειδούς
- Ανεπάρκεια μιτροειδούς

Στένωση μιτροειδούς βαλβίδας Mitral Stenosis – MS

Φυσιολογικά εμβαδόν στομίου είναι 4-6 cm² στους ενήλικες και περίπου 2,5 cm² στα παιδιά

Βαθμός στένωσης	Εμβαδό στομίου μιτροειδούς
Μικρή MS	> 1.5 cm ²
Μέτρια MS	1.0 cm ² – 1.5 cm ²
Μεγάλη MS	< 1.0 cm ²

Αίτια στένωσης μιτροειδούς

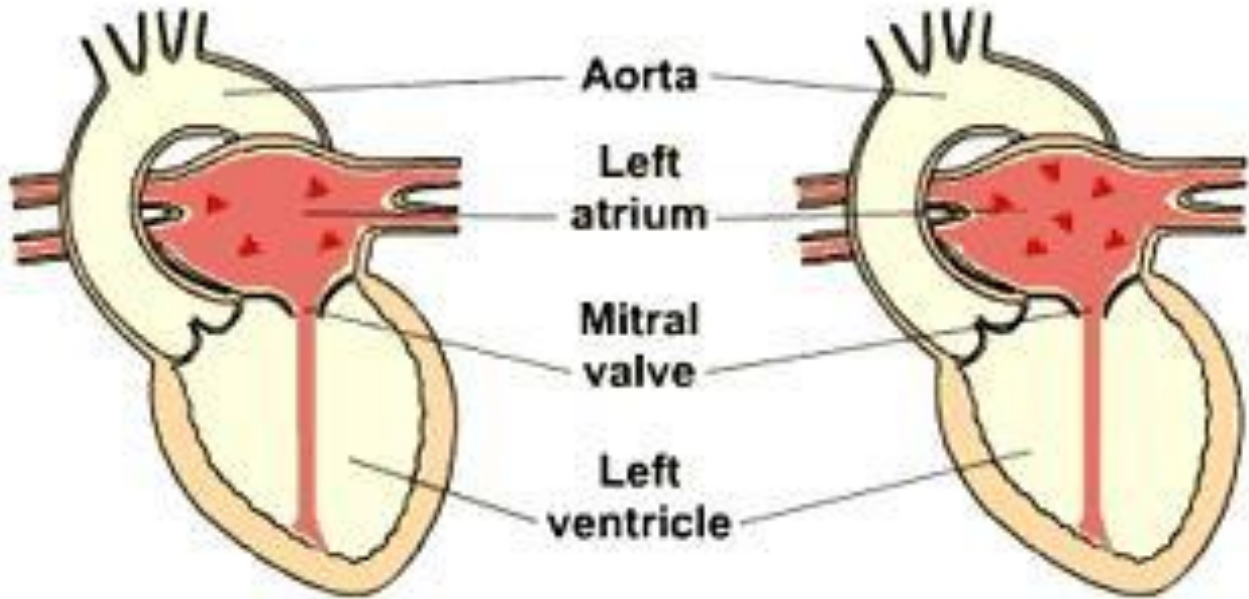
- Η στένωση της μιτροειδούς βαλβίδας κατά κύριο λόγο οφείλεται σε ρευματική καρδιοπάθεια (ρευματικός πυρετός)
- Σπανιότερα οφείλεται σε ασβέστωση της βαλβίδας, μύξωμα ενώ ακόμα σπανιότερα σε λοιμώδη ενδοκαρδίτιδα ή συγγενή ανωμαλία.

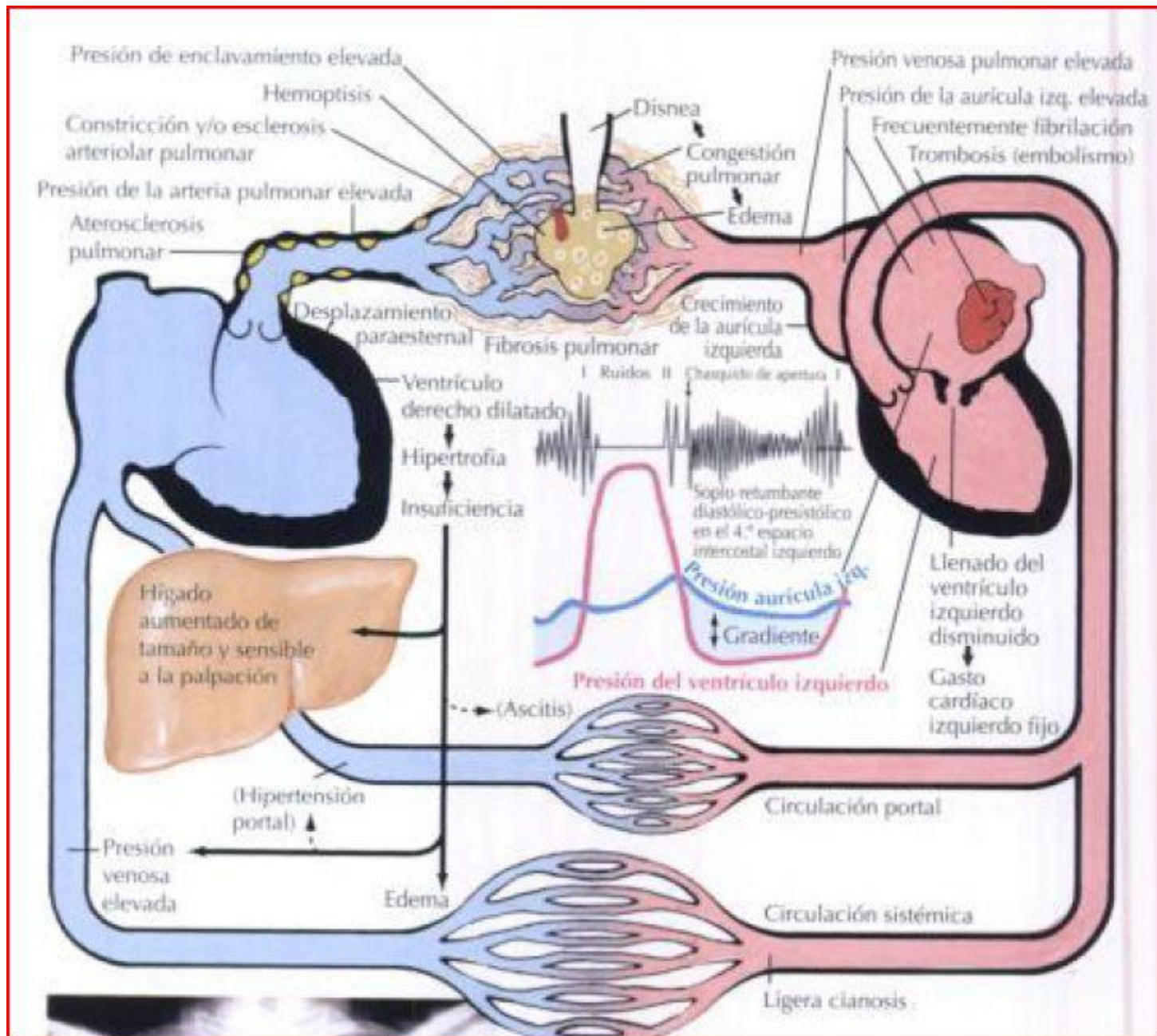
Παθοφυσιολογία στένωσης της μιτροειδούς βαλβίδας

- Η κανονική ροή του αίματος από τον αριστερό κόλπο στην αριστερή κοιλία παρεμποδίζεται.
- → κυκλοφορική συμφόρηση στο τμήμα του καρδιαγγειακού δικτύου πριν το στόμιο (προβαλβιδικά).
- Δημιουργείται μια συνεχής κλίση (διαφορά) πίεσης (περίπου 5-15mmHg) μεταξύ του αριστερού κόλπου και της αριστερής κοιλίας κατά τη διαστολή.
- Προβαλβιδικά : ο αριστερός κόλπος διατείνεται και οι **πνευμονικές πιέσεις αυξάνουν**. (πνευμονική υπέρταση)
- Μεταβαλβιδικά: **ελαττώνεται η καρδιακή παροχή**.
- Η διάταση κόλπου → αρρυθμίες (κολπική μαρμαρυγή, Atrial Fibrillation – AF και δημιουργία θρόμβων)

Normal Valve Mechanisms

Mitral Valve Regurgitation

Κλινική εικόνα στένωσης μιτροειδούς βαλβίδας

- Εκδηλώνεται με συμπτώματα από το αναπνευστικό (αυξημένες πιέσεις στα πνευμονικά αγγεία)
  - Δύσπνοια (ΟΠΟ)
  - Βήχας
  - Αιμόπτυση
- Αίσθημα παλμών
- Στηθάγχη
- Εύκολη κόπωση
- Εικόνα δεξιάς καρδιακής ανεπάρκειας. (Η σοβαρή πνευμονική υπέρταση κάμπτει τη δεξιά καρδιά)
- Λοιμώξεις του αναπνευστικού, βρογχίτιδα κλπ
- Βράγχος φωνής (πίεση του λαρυγγικού νεύρου από διάταση του αριστερού κόλπου)

Φυσική εξέταση

- Επισκόπηση
  - Μιτροειδικό προσωπίο
- Ψηλάφηση
  - Σφυγμός: φυσιολογικός ή μικρός
  - Καρδ. ώση: φυσιολογική ή αψηλάφητη
- Ακρόαση
  - Έντονος 1^{ος} καρδιακός τόνος
  - Κλαγγή διάνοιξης
- Διαστολικό κύλισμα - προσυστολική επίταση

Μιτροειδικό προσωπείο

Διάγνωση στένωσης μιτροειδούς βαλβίδας

- Ακτινογραφία θώρακος :Διάταση του αριστερού κόλπου, διάταση του τόξου της πνευμονικής και επίταση των πυλαίων αγγείων.
- ΗΚΓ : υψηλά P (μιτροειδικά P) ή κολπική μαρμαρυγή.
- Το υπερηχογράφημα δείχνει με λεπτομέρειες την ιδιαίτερη παθολογία της βαλβίδας και της αριστερής κοιλίας, καθώς και την ύπαρξη συνοδών βαλβιδοπαθειών.
- Στεφανιογραφία για την αναζήτηση τυχόν στεφανιαία νόσο.

Θεραπεία στένωσης μιτροειδούς

- Ασυμπτωματικοί ασθενείς παρακολουθούνται.
- Σε ήπια συμπτώματα: διουρητικά και β-αποκλειστές, περιορισμός λήψης άλατος.
- Σε κολπική μαρμαρυγή: αντιπηκτική αγωγή με κουμαρινικά αντιπηκτικά και ανάταξη σε φλεβοκομβικό ρυθμό
- **Χειρουργική ή επεμβατική θεραπεία συνιστάται σε**
  - Σοβαρή στένωση,
  - Πνευμονική υπέρταση
  - Έντονη συμπτωματολογία
  - Γυναίκες με σοβαρή στένωση μιτροειδούς προ της κύησης,
  - Επαναλαμβανόμενα εμβολικά επεισόδια παρά την αντιπηκτική αγωγή.
  - *Αντικατάσταση βαλβίδας: Βιολογική ή μηχανική βαλβίδα*
- **Επεμβατική θεραπεία: διαδερμική βαλβιδοπλαστική με μπαλόνι**

Ανεπάρκεια μιτροειδούς βαλβίδας (Mitral Regurgitation - MR)

- Εμφανίζεται με χρόνια και οξεία μορφή (π.χ. από τη ρήξη ενός θηλοειδούς μυός)
- Μικρή (μη σημαντική) ανεπάρκεια της μιτροειδικής βαλβίδας παρατηρείται στο 80% των ατόμων, ενώ τα 2/3 των ασθενών με MR είναι γυναίκες

Αίτια ανεπάρκειας μιτροειδούς

Αίτια οξείας ανεπάρκειας μιτροειδούς

- Ρήξη τενόντιων χορδών,
- Ρήξη ή δυσλειτουργία θηλοειδών μυών,
- Διάτρηση γλωχίνας.

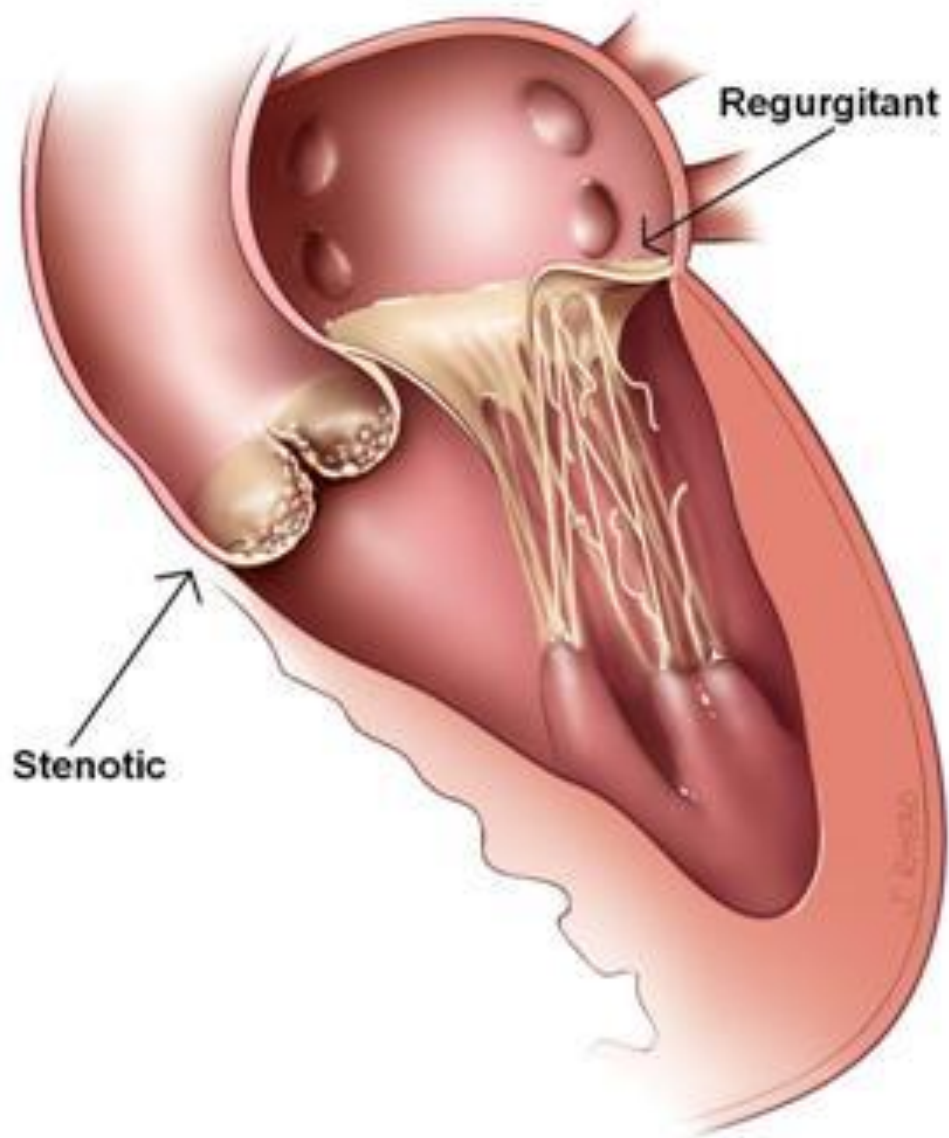
Αίτια χρόνιας ανεπάρκεια μιτροειδούς

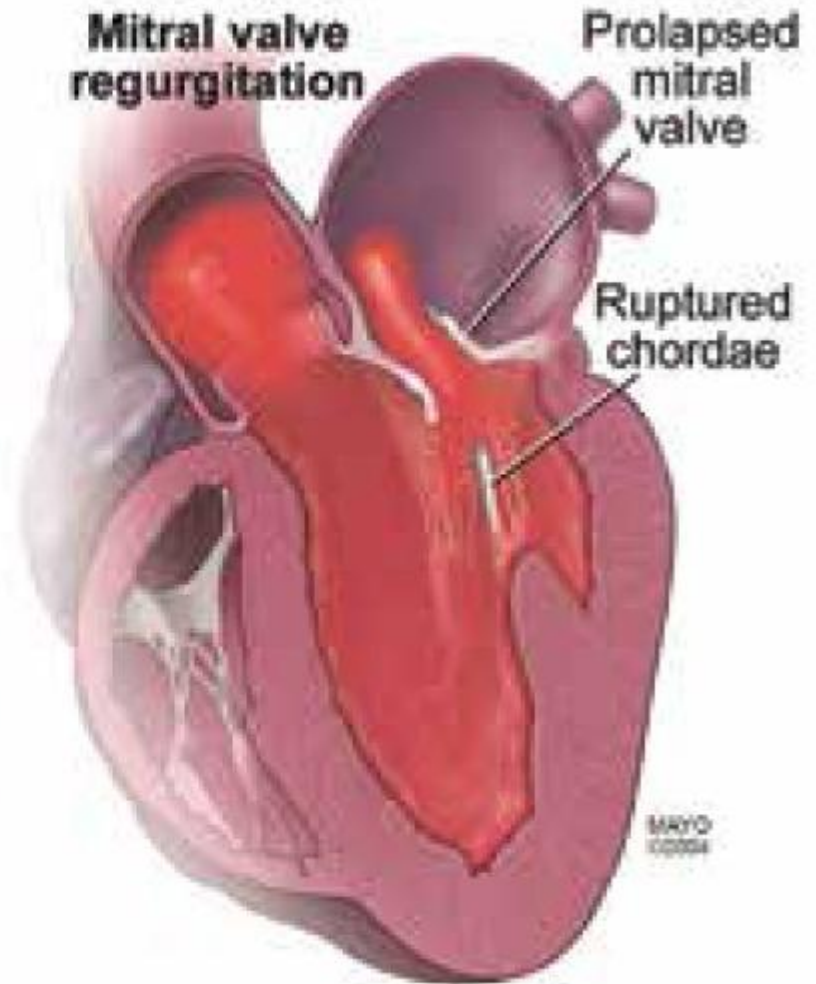
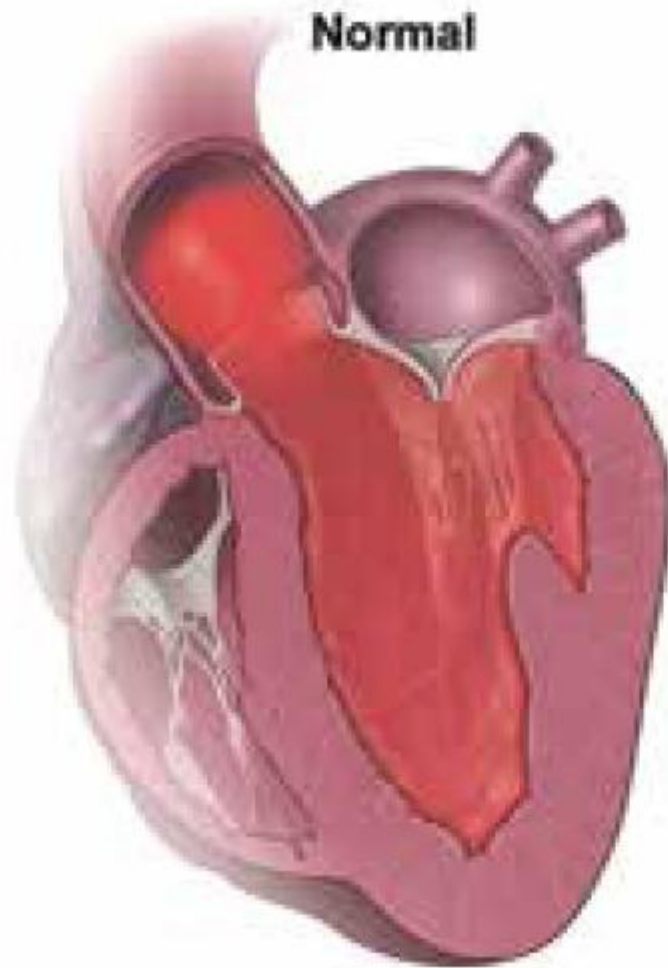
- Στεφανιαία νόσος
- Διάταση της αριστερής κοιλίας (διευρύνει με μηχανικό τρόπο το μιτροειδικό δακτύλιο)
- Εκφυλιστικές αλλοιώσεις (ασβεστοποίηση του δακτυλίου της βαλβίδας, μυξωματώδης εκφύλιση των γλωχίνων)

Παθοφυσιολογία ανεπάρκειας μιτροειδούς βαλβίδα

Οι γλωχίνες δεν κλείνουν στεγανά με αποτέλεσμα δύο βασικά αιμοδυναμικά στοιχεία:

1. Μαζική παλινδρόμηση αίματος στον αριστερό κόλπο → Διάταση αριστερού κόλπου
2. Ελάττωση του όγκου παλμού → μειωμένη καρδιακή παροχή

Degenerative MR

Κλινική εικόνα ανεπάρκειας μιτροειδούς βαλβίδα

- Χρόνια μορφή έχει κλινική εικόνα όμοια με την MS (αριστερή καρδιακή ανεπάρκεια).
- Οξεία μορφή μπορεί να εκδηλωθεί με οξύ πνευμονικό οίδημα ή και με καρδιογενή καταπληξία (shock) και αποτελεί υπερεπείγουσα κατάσταση
  - απότομη αύξηση των πνευμονικών πιέσεων
  - ο αριστερός κόλπος δεν προλαβαίνει να προσαρμοστεί στο αυξημένο έργο και η ροή προς την αριστερή κοιλία μειώνεται ραγδαία.

Φυσική εξέταση

- Ψηλάφηση
  - Σφυγμός φυσιολογικός ή μικρός
  - Καρδιακή ώση: παρεκτόπιση
- Ακρόαση
  - Μείωση 1^{ου} καρδιακού τόνου λόγω κακής σύγκλεισης
  - Ολοσυστολικό φύσημα μπορεί να ακτινοβολεί ηχητικά στην ευρύτερη αριστερή μασχαλιαία περιοχή.
Ακούγεται καλύτερα στην κορυφή της καρδιάς και με τον ασθενή σε αριστερή πλάγια κατακεκλιμένη θέση.
  - 3^{ος} και 4^{ος} καρδιακός τόνος

Διάγνωση

- **ΗΚΓ :διάταση αριστερού κόλπου ή κολπική μαρμαρυγή.** σημεία υπερτροφίας της αριστερής κοιλίας (σε **σοβαρή** ανεπάρκεια)
- **Ακτινογραφία θώρακος :διάταση αριστερής κοιλίας και αριστερού κόλπου, σημεία πνευμονικής συμφόρησης,** κυρίως στην οξεία ανεπάρκεια μιτροειδούς.
- **Υπερηχογράφημα καρδιάς θέτει τη διάγνωση και εκτιμά το βαθμό της ανεπάρκειας**
  - Βαθμός ανεπάρκειας: 1+, σε ήπια, 2+ σε μέτρια, 3+ σε μέτρια σοβαρή και 4+ σε σοβαρή.
- **Στεφανιογραφία** για τυχόν συνύπαρξης στεφανιαίας νόσου.

Θεραπεία οξείας ανεπάρκειας μιτροειδούς

- Αγγειοδιασταλτικά ενδοφλεβίως (νιτρώδη – νιτροπρωσσικό), αν το επιτρέπει η αρτηριακή πίεση και γίνεται εκτίμηση για άμεση χειρουργική αντιμετώπιση.
- Σε αιμοδυναμική επιβάρυνση, τοποθετείται ενδοαορτική αντλία πριν τη χειρουργική επέμβαση.

Θεραπεία χρόνιας ανεπάρκειας μιτροειδούς

- Σε ασυμπτωματική σοβαρή ανεπάρκεια, η απόφαση για παρέμβαση εξαρτάται από την κατάσταση της αριστερής κοιλίας, η ηλικία, οι συνυπάρχουσες παθήσεις, η παρουσία πνευμονικής υπέρτασης ή κολπικής μαρμαρυγή και την αιτιολογία της ανεπάρκειας, με το σκεπτικό ότι η παρέμβαση θα πρέπει να γίνει πριν αρχίσει η δυσλειτουργία της αριστερής κοιλίας.
- Σε συμπτωματική: Χειρουργική θεραπεία: (αντικατάσταση βαλβίδας ή βαλβιδοπλαστική)

Οι ενδείξεις χειρουργικής αντιμετώπισης της μιτροειδούς βαλβίδας

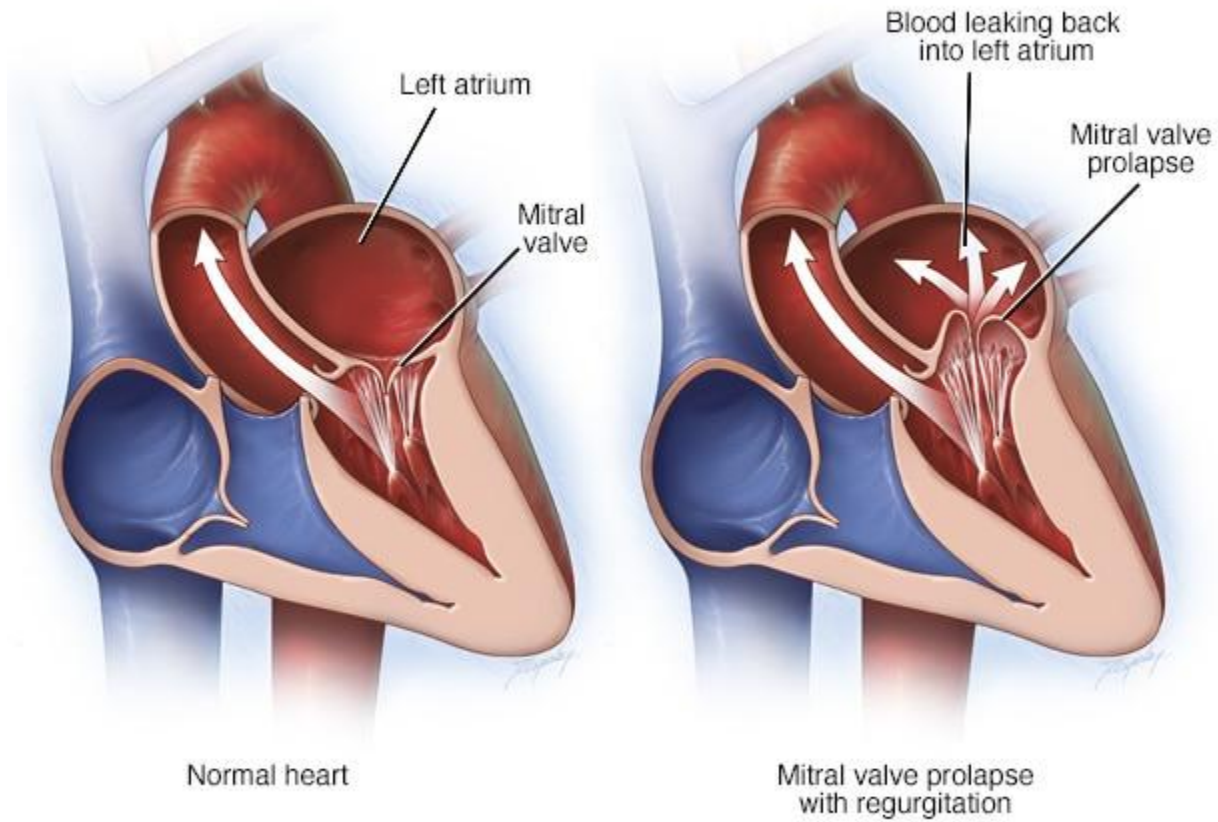
- **α) Σε συμπτωματικούς ασθενείς με σημαντική στένωση της μιτροειδούς βαλβίδας,**
- **β) Σε ασθενείς με μέτρια προς σοβαρή στένωση και παρουσία πνευμονικής υπέρτασης,**
- **γ) Σε ασθενείς με μέτρια στένωση και παρουσία εμβολικών φαινομένων παρά την λαμβανόμενη αντιπηκτική αγωγή,**
- **δ) Σε ασθενείς με οξεία ανεπάρκεια της βαλβίδας,**
- **ε) Σε συμπτωματικούς ασθενείς με χρόνια ανεπάρκεια της βαλβίδας χωρίς όμως να έχει επηρεαστεί σημαντικά η καρδιακή λειτουργία,**

Πρόπτωση μιτροειδούς (Mitral Valve Prolapse - MVP)

- Η πρόπτωση μιτροειδούς είναι ένας τύπος μιτροειδικής ανεπάρκειας.
- Στο γενικό πληθυσμό εμφανίζεται με συχνότητα 3-5%.

Παθοφυσιολογία πρόπτωσης μιτροειδούς

- Μία ή και δύο γλωχίνες της βαλβίδας μετατοπίζονται εντός του αριστερού κόλπου κατά τη συστολική φάση του καρδιακού κύκλου.
- Παλινδρόμηση μικρής ποσότητας αίματος στον αριστερό κόλπο.
- Λειτουργική βαλβιδοπάθεια η οποία προδιαθέτει σε λοιμώδη ενδοκαρδίτιδα
- Μπορεί να εξελιχθεί σε σοβαρότερη βαλβιδική ανεπάρκεια.

Κλινική εικόνα πρόπτωσης μιτροειδούς

- Ασυμπτωματική στους περισσότερους ασθενείς.
- Άτυπη συμπτωματολογία όπως θωρακικό άλγος, αίσθημα παλμών, δυσκολία στην αναπνοή, ζάλη ή συγκοπή
- Έχει επίσης συνδεθεί με δυσλειτουργίες του αυτόνομου νευρικού συστήματος όπως αυξημένα βαγοτονικά αντανακλαστικά

Στένωση τριγλώχινας

- Η μεμονωμένη στένωση τριγλώχινας είναι σπάνια και συνήθως συνυπάρχει με στένωση μιτροειδούς ή με στένωση πνευμονικής
- **Συμπτώματα:** εύκολη κόπωση, άλγος δεξιού υποχονδρίου και αίσθημα φλεβικής διάτασης στον τράχηλο.
- **Διαστολικό χαμηλής συχνότητας φύσημα στο κατώτερο στερνικό χείλος (3ο – 4ο μεσοπλεύριο διάστημα)**
- **Διάγνωση: Υπερηχογράφημα καρδιάς**
- Η **θεραπεία** συνίσταται σε ανακούφιση της στένωσης με βαλβιδοπλαστική με μπαλόνη ή αντικατάσταση της βαλβίδας, συνήθως με βιοπροσθετική βαλβίδα

Ανεπάρκεια τριγλώχινας

- Συνήθως οφείλεται σε διάταση της δεξιάς κοιλίας (πνευμονική υπέρταση, πνευμονική καρδιά, χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια, στένωση μιτροειδούς, αριστερή καρδιακή ανεπάρκεια).
- **Συμπτώματα:** άλγος δεξιού υποχονδρίου και εύκολη κόπωση.
- **Περιφερικά οιδήματα** και ολοσυστολικό φύσημα
- **Διάγνωση:** *Υπερηχογράφημα καρδιάς*
- Αν δεν υπάρχει πνευμονική υπέρταση, η ήπια και μέτρια ανεπάρκεια τριγλώχινας γίνεται καλά ανεκτή για πολλά χρόνια.
- **Θεραπεία:** Σε δεξιά καρδιακή ανεπάρκεια: αγγειοδιασταλτικά και διουρητικά.
- Χειρουργική θεραπεία: **βαλβιδοπλαστική με τοποθέτηση δακτυλίου** σε μέτρια ως σοβαρή ανεπάρκεια τριγλώχινας λόγω πρωτοπαθούς βλάβης της βαλβίδας ή σε δευτεροπαθή βλάβη της (βαλβιδοπάθεια αορτικής ή μιτροειδούς).

Ανεπάρκεια της πνευμονικής βαλβίδας

- Δευτεροπαθώς σε πνευμονική υπέρταση.
- **Θεραπεία:** αντιμετώπιση της πνευμονικής υπέρτασης
- Πρωτοπαθώς σε ενδοκαρδίτιδα ή συγγενείς καρδιακές παθήσεις
- Είναι γενικά καλώς ανεκτή βαλβιδοπάθεια αλλά σε χρόνια σοβαρού βαθμού ανεπάρκεια εμφανίζονται δύσπνοια στην προσπάθεια και σημεία δεξιάς καρδιακής ανεπάρκειας λόγω της χρόνιας φόρτισης όγκου και διάτασης της δεξιάς κοιλίας.

Στένωση της πνευμονικής

- **Αίτια:** συμφύσεις μεταξύ των πτυχών της ή δυσπλασία της. (συγγενείς καρδιακές παθήσεις, π.χ. τετραλογία Fallot).
- **Συμπτώματα:** δύσπνοια και θωρακικός πόνος στην προσπάθεια, συγκοπή, σε προχωρημένες καταστάσεις εικόνα δεξιάς καρδιακής ανεπάρκειας.
- *Φυσική εξέταση:* μεσοσυστολικό φύσημα
- Διάγνωση: **υπερηχογράφημα καρδιάς**
- **Θεραπεία:** βαλβιδοπλαστική. αντικατάσταση της βαλβίδας ή/και ειδική χειρουργική επιδιόρθωση του χώρου εξόδου.
- Είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί και διαδερμική εμφύτευση τεχνητής πνευμονικής βαλβίδας.

Χειρουργική Θεραπεία των βαλβιδοπαθειών

- Περιλαμβάνει την
- αντικατάσταση με
  - βιολογική (ιστική) βαλβίδα
  - μηχανική βαλβίδα
- επιδιόρθωση (βαλβιδοπλαστική)

Χαρακτηριστικά βαλβίδων

- **ΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΒΑΛΒΙΔΕΣ**

- Είναι κατασκευασμένες από τεχνητά μέρη.
- Υπάρχουν μονόπτυχες και δίπτυχες συσκευές.
- **Πλεονεκτήματα:** 30 χρόνια ζωής.
- **Μειονεκτήματα:**
  1. ως ξένο σώμα προδιαθέτουν στο σχηματισμό θρόμβων και έχουν αυξημένο κίνδυνος θρομβοεμβολικών επεισοδίων
  2. **Απαραίτητη εφ' όρου ζωής αντιπηκτική αγωγή.**
  3. Παράγουν ακουστικούς ήχους κατά τη λειτουργία τους

- **ΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΒΑΛΒΙΔΕΣ**

- Είναι κατασκευασμένες από ζωικό καρδιακό ιστό (χοίρειο ή βόειο)
- **Πλεονεκτήματα:**
  - Δεν χρειάζονται αντιπηκτική αγωγή
  - Είναι αθόρυβες
- **Μειονέκτημα:**
  - Εύρυθμη λειτουργίας: 15 χρόνια Μετά τη 15ετία το 50% των βιολογικών βαλβίδων θα χρειαστούν αντικατάσταση (επανεπέμβαση)

Ενδείξεις τοποθέτησης

- **Βιολογική - Ιστική βαλβίδα**

- Σε ασθενείς με ηλικία άνω των 70 ετών,
- σε γυναίκες αναπαραγωγικής ηλικίας που επιθυμούν να τεκνοποιήσουν,
- σε ασθενείς που αντενδείκνυται η λήψη αντιπηκτικών φαρμάκων όπως π.χ. νόσο Crohn, ελκώδη κολίτιδα κ.α.,
- σε ασθενείς που επαγγελματικοί ή και γεωγραφικοί λόγοι καθιστούν δυσχερή την λήψη αντιπηκτικών φαρμάκων λόγω αδυναμίας ρύθμισης του INR, (ναυτικοί)

- **Μηχανική βαλβίδα.**

- Σε όλες τις άλλες κατηγορίες ασθενών
- Η ρύθμιση του ιδεατού INR (τιμή 2-3,5) επιτυγχάνεται με την χορήγηση κουμαρινικών παραγόντων (Sintrom) και μέτρησή του ανά τακτά χρονικά διαστήματα

Νοσηλευτική φροντίδα ασθενή με βαλβιδοπάθεια υπό συντηρητική αγωγή

- Τα προβλήματα των ασθενών είναι τα ίδια με αυτά που προκύπτουν από την αριστερή ή δεξιά καρδιακή ανεπάρκεια
- Περιλαμβάνει κυρίως
- Εκπαίδευση
- Συμμόρφωση ασθενή με τη θεραπεία η οποία περιλαμβάνει και τις συχνές επισκέψεις στον καρδιολόγο για τον έλεγχο της πορείας της νόσου

Προβλήματα ασθενών – νοσηλευτικές διαγνώσεις

- Μειωμένη καρδιακή παροχή
- Διαταραχή στην ανταλλαγή των αερίων
- Μειωμένη αντοχή (δυσανεξία) στη δραστηριότητα
- Αυξημένος κίνδυνος επιπλοκών
  - Οξύ πνευμονικό οίδημα
  - Καρδιογενής καταπληξία
- Έλλειμμα γνώσεων
- Μειωμένη συμμόρφωση στην αγωγή

Μειωμένη καρδιακή παροχή

- Παρακολούθηση της ΑΠ και των αιμοδυναμικών παραμέτρων
- Παρακολούθηση του ισοζυγίου προσλαμβανόμενων - αποβαλλόμενων υγρών, αλλά και του σωματικού βάρους
- Περιορισμός της χορήγησης υγρών και άλατος
- Χορήγηση φαρμάκων με θετική ινότροπο δράση (δακτυλίτιδα)
- Χορήγηση διουρητικών φαρμάκων (φουροσεμίδη)
- Χορήγηση αγγειοδιασταλτικών και αντιϋπερτασικών φαρμάκων

Διαταραχή στην ανταλλαγή των αερίων

- Σχετιζόμενη με την εξαγγείωση υγρού στις κυψελίδες
- Αξιολόγηση σημείων ενδεικτικών αναποτελεσματικής ανταλλαγής αερίων (δύσπνοια, κυάνωση)
- Συνεχής παρακολούθηση του SpO₂ και τακτική λήψη αερίων αίματος
- Χορήγηση O₂
- Τοποθέτηση ασθενούς σε ημικαθιστική θέση με ανύψωση του κεφαλικού τμήματος της κλίνης
- Εξασφάλιση αρνητικού ισοζυγίου ύδατος* (διούρηση, στέρηση υγρών)
- Χορήγηση φαρμάκων για τη βελτίωση της Καρδιακής παροχής

Μειωμένη αντοχή (δυσανεξία) στη δραστηριότητα

- Σχετιζόμενη με την μειωμένη παροχή αίματος (O₂) στους ιστούς
- Δημιουργία ήρεμου περιβάλλοντος με δυνατότητα για επαρκή ανάπαυση
- Παροχή βοήθειας στις διάφορες δραστηριότητες
- Ενθάρρυνση οικογένειας προκειμένου να συμμετέχει ενεργά στη φροντίδα του ασθενούς
- Εξασφάλιση επαρκούς θρέψης
- Ενθάρρυνση του ασθενούς για αυτοφροντίδα, αυξάνοντας βαθμιαία τις δραστηριότητές του, όσο επιτρέπεται και μπορεί να ανεχθεί
- Παρεμβάσεις για αύξηση καρδιακής παροχής και ανταλλαγής αερίων

Έλλειμμα γνώσεων

- Εκπαίδευση για
- τη νόσο
- τη φαρμακευτική αγωγή (τρόπο δράσης, δοσολογία, παρενέργειες, αλληλεπιδράσεις με άλλα φάρμακα και τροφές κλπ)
- την αλλαγή στον τρόπο ζωής (διακοπή καπνίσματος, περιορισμός άλατος
- την αναγνώριση των επιπλοκών της νόσου
- Την αναγκαιότητα των τακτικών επισκέψεων στον καρδιολόγο και εξετάσεων για τον έλεγχο της πορείας της νόσου

Νοσηλευτική φροντίδα ασθενή με βαλβιδοπάθεια υποβάλλεται σε χειρουργική θεραπεία

- Περιλαμβάνει την
- Προεγχειρητική φροντίδα
- Μετεγχειρητική φροντίδα
  - Φροντίδα στη μονάδα
  - Φροντίδα στο θάλαμο (νοσηλευτικό τμήμα)
  - Προετοιμασία για την έξοδο
- *Αποτελεί ξεχωριστό μάθημα*

Μετά την επέμβαση και πριν την έξοδο

- Οι ασθενείς
- που φέρουν **τεχνητές βαλβίδες** μετά το χειρουργείο θα χρειαστεί να λάβουν **αντιπηκτική αγωγή**.
- με βιολογικές βαλβίδες θα λαμβάνουν αντιπηκτική αγωγή μέχρι και τρεις μήνες μετά την επέμβαση, Η συνιστώμενη ρύθμιση του INR να είναι στο 2,5
- με μηχανική βαλβίδα θα λαμβάνουν αντιπηκτική αγωγή ισόβια με στόχο το INR να είναι μεταξύ 2,0 με 3,5 (εξαρτάται από τον τύπο της βαλβίδας).
- Η μη επίτευξη επιθυμητού INR είναι επικίνδυνη για τον ασθενή
- Χαμηλό INR = αυξημένος κίνδυνος θρομβοεμβολικού επεισοδίου
- Αυξημένο INR = αυξημένος κίνδυνος αιμορραγίας

Εκπαίδευση ασθενή που λαμβάνει κουμαρινικά αντιπηκτικά

- Περιλαμβάνει
- Τον τρόπο δράσης των κουμαρινικών
- Τροφές που πρέπει να αποφεύγει
- Φάρμακα που πρέπει να αποφεύγει ή όταν πρέπει να τα λάβει να επικοινωνεί με τον καρδιολόγο
- Τη αναγκαιότητα καθημερινής λήψης του φαρμάκου
- Την αναγκαιότητα συχνών ελέγχων INR
- Την επικινδυνότητα (αιμορραγία)

Τρόπος δράσης των κουμαρινικών

- Ανταγωνίζονται τη δράση της βιταμίνης Κ, η οποία αποτελεί βασικό συστατικό των περισσότερων παραγόντων πήξης (προθρομβίνη)
  - Η βιταμίνη Κ λαμβάνεται από **τις τροφές** αλλά παράγεται κυρίως και από την **μικροβιακή χλωρίδα του εντέρου**
- Χρειάζονται τουλάχιστον 48 με 72 ώρες για να αναπτυχθεί πλήρως η αντιπηκτική τους δράση.
- Είναι σημαντικό το INR να μετράται καθημερινά ή κάθε δεύτερη μέρα τις πρώτες μέρες από την έναρξη της θεραπείας και κατόπιν σε μακρότερα διαστήματα (ανάλογα με την ανταπόκριση) και τέλος κάθε 8-12 εβδομάδες.

Τροφές που πρέπει να αποφεύγονται σε λήψη κουμαρινικών αντιπηκτικών

- Αποφεύγονται (ή καταναλώνονται σταθερά καθημερινά) τα τρόφιμα πλούσια σε βιταμίνη Κ.
  - Μπρόκολο, λάχανο, λαχανάκι Βρυξελλών, πράσινα φυλλώδη λαχανικά (αντίδια, βλίτα, σπανάκι, μαρούλι κ.ά.), σόγια, κάστανα, αμύγδαλα, σοκολάτα, χοιρινό συκώτι κλπ
- Καθόλου ή ελάχιστο αλκοόλ

Αλληλεπιδράσεις των κουμαρινικών με άλλα φάρμακα

- Φάρμακα που ενισχύουν τη δράση τους: αιμορραγική διάθεση
  - Άλλα αντιπηκτικά (π.χ. ηπαρίνη) αντιαιμοπεταλιακά (σαλικυλικό οξύ), μη στεροειδείς αντιφλεγμονώδεις παράγοντες συμπεριλαμβανομένης της μεθυλπρεδνιζολόνης.
  - αλλοπουρινόλη, αντιαρρυθμικοί παράγοντες (π.χ. αμιοδαρόνη, κινιδίνη), τα αντιβιοτικά (π.χ. ερυθρομυκίνη, τετρακυκλίνες, νεομυκίνη, χλωραμφαινικόλη, αμοξικιλίνη, ορισμένες κεφαλοσπορίνες, ορισμένες φλουοροκινολόνες), ορισμένα αντικαταθλιπτικά
- Φάρμακα που μειώνουν τη δράση τους: αύξηση πηκτικότητας
  - ορισμένα αντικαρκινικά φάρμακα , αντισυλληπτικά κλπ

Άλλα μέτρα

- Ελάττωση ή διακοπή συμμετοχής σε αθλήματα που περιλαμβάνουν βίαιη σωματική επαφή (κίνδυνος αιμορραγίας)
- Αναγνώριση επικίνδυνων σημείων και συμπτωμάτων αιμορραγίας όπως υπερβολικά εύκολη δημιουργία εκχυμώσεων, πετεχειών, μείωση της αντοχής, ζάλη, ταχύπνοια, αίμα στα κόπρανα
- Οι ασθενείς με τεχνητές βαλβίδες είναι επιρρεπείς σε ενδοκαρδίτιδες. Χρειάζονται χημειοπροφύλαξη πριν τη διεξαγωγή επεμβάσεων που προκαλούν μικροβιαμία (οδοντιατρικές επεμβάσεις κλπ)

Λοιμώδης ενδοκαρδίτιδα

- Ως λοιμώδης ενδοκαρδίτιδα χαρακτηρίζεται η φλεγμονή του καρδιακού ενδοθηλίου.
- Για την ανάπτυξη ενδοκαρδίτιδας απαιτείται
  - προϋπάρχουσα παθολογική κατάσταση της καρδιάς (συγγενείς καρδιοπάθειες, προσθετικές βαλβίδες, ρευματικές βαλβιδοπάθειες, βηματοδικά ηλεκτρόδια, καρδιακές προσθέσεις κλπ.) και
  - ύπαρξη μικροοργανισμών στην κυκλοφορία του αίματος.

Τοπικές επιπτώσεις της ενδοκαρδίτιδας

- Σχηματισμός μυοκαρδιακών αποστημάτων
- Βαλβιδική δυσλειτουργία λόγω των ευμεγέθων εκθλαστήσεων (σοβαρή ανεπάρκεια, σπανιότερα στένωση)
- δημιουργία παθολογικών επικοινωνιών (συριγγίων) μεταξύ καρδιακών κοιλοτήτων λόγω της εκτεταμένης ιστικής καταστροφής.
- Εκδηλώνονται ως συμφορητική καρδιακή ανεπάρκεια, καρδιογενής καταπληξία, διαταραχές του συστήματος αγωγής (κολποκοιλιακός αποκλεισμός)
- εάν δεν αντιμετωπιστούν έγκαιρα μπορεί να οδηγήσουν στο θάνατο.

Συστηματικές επιπτώσεις της ενδοκαρδίτιδας

- Οφείλονται κυρίως σε εμβολές λοιμογόνου υλικού από τις καρδιακές βαλβίδες και σε ποικίλα ανοσολογικά φαινόμενα τα οποία παρατηρούνται σε χρόνια κυρίως λοίμωξη.
- Η ενδοκαρδίτιδα των αριστερών κοιλοτήτων είναι δυνατό να προκαλέσει εμβολές σε οποιοδήποτε όργανο του σώματος, κυρίως στους νεφρούς, στο σπλήνα και στο κεντρικό νευρικό σύστημα (ΚΝΣ).
- Τα εμβολικά αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια (ΑΕΕ) αποτελούν μείζον αίτιο νοσηρότητας και θνητότητας.
- Συχνά είναι τα έμβολα στο δέρμα και τον επιπεφυκότα.
- Στους νεφρούς είναι δυνατό να εκδηλωθεί σπειραματονεφρίτιδα λόγω εναπόθεσης ανοσοσυμπλεγμάτων.
- Η ενδοκαρδίτιδα των δεξιών κοιλοτήτων προκαλεί σηπτικά πνευμονικά έμβολα με επακόλουθο πνευμονικά έμφρακτα, πνευμονία ή εμπύημα.

Κλινική εικόνα λοιμώδους ενδοκαρδίτιδας

- Αδιαθεσία, κακουχία,
- Ανορεξία, απώλεια βάρους
- Πυρετός μέχρι 39°C, εύκολη κόπωση, αρθραλγίες, νυκτερινές εφιδρώσεις
- Φύσημα
- Εικόνα καρδιακής ανεπάρκειας, σηπτικών εμβολών και σήψης σε επιπλεγμένες καταστάσεις

Διάγνωση λοιμώδους ενδοκαρδίτιδας

- Ιστορικό
- Φυσική εξέταση
- Αιμοκαλλιέργειες
- Υπερηχογράφημα (διοισοφάγειο)
- Απεικονιστικός έλεγχος του ΚΝΣ (σηπτικά έμβολα)

Θεραπεία

- Ενδοφλέβια χορήγηση αντιμικροβιακής θεραπείας, συνήθως για διάστημα μέχρι και 8 εβδομάδων
- Χειρουργική αντιμετώπιση
  - σε επίμονη λοίμωξη μη ανταποκρινόμενη στην αντιβιοτική θεραπεία
  - σε εμφάνιση καρδιακής ανεπάρκειας οφειλόμενης σε δυσλειτουργία βαλβίδας,
  - δυσλειτουργία προσθετικής βαλβίδας ή ενδοκαρδιακό απόστημα
  - σε μεγάλο μέγεθος εκβλαστήσεων με κίνδυνο εμβολής.

Πρόληψη ενδοκαρδίτιδας

- Συνιστάται χημειοπροφύλαξη πριν από επεμβάσεις ή ιατρικούς χειρισμούς που προκαλούν μικροβιαμία σε ασθενείς με:
  - ιστορικό λοιμώδους ενδοκαρδίτιδας.
  - προσθετικές βαλβίδες.
  - κυανωτικές συγγενείς καρδιοπάθειες μη επιδιορθωμένες ή που έχουν υποβληθεί σε παρηγορικές επεμβάσεις εκτροπής της αιματικής ροής.
  - διορθωμένες συγγενείς μη κυανωτικές καρδιοπάθειες τους πρώτους 6 μήνες μετά την επέμβαση
  - μη κυανωτικές συγγενείς καρδιοπάθειες που έχουν υποβληθεί σε επέμβαση επιδιόρθωσης, αλλά που εξακολουθούν να εμφανίζουν παθολογικές ροές μεταξύ των καρδιακών κοιλοτήτων (μερική επιδιόρθωση).

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ: ΑΣΘΕΝΗΣ ΜΕ ΛΟΙΜΩΔΗ ΕΝΔΟΚΑΡΔΙΤΙΔΑ

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ	ΣΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ
Υψηλή θερμοκρασία σώματος	Ρίγος Φρίκια Ερυθρότητα προσώπου	<ul style="list-style-type: none"> • Τακτική μέτρηση και καταγραφή της θερμοκρασίας σώματος • Λήψη αιμοκαλλιιεργειών • Χορήγηση ΜΣΑΦ και αντιπυρετικών, σύμφωνα με τις οδηγίες • Χορήγηση αντιμικροβιακής αγωγής (αρχικά εμπειρικά και ακολούθως σύμφωνα με τα αποτελέσματα των αιμοκαλλιιεργειών)	<ul style="list-style-type: none"> • Εκτίμηση της αποτελεσματικότητας της αντιμικροβιακής αγωγής • Ταυτοποίηση του παθογόνου μικροοργανισμού, ώστε να χορηγηθεί η κατάλληλη αντιβιοτική αγωγή • Πτώση της θερμοκρασίας σώματος σε φυσιολογικά επίπεδα • Αντιμετώπιση του παθογόνου μικροοργανισμού και υποχώρηση της λοίμωξης

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ	ΣΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ
<p>Κίνδυνος για αναποτελεσματική ιστική αιμάτωση</p>	<p>Ωχροό και ψυχρό δέρμα Μεταβολή επιπέδου συνείδησης Ολιγουρία Δύσπνοια Προκάρδιο άλγος Υπόταση</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Έλεγχος και καταγραφή του SpO_2, καθώς και των αερίων του αρτηριακού αίματος (PaCO_2, PaO_2). • Τακτική εκτίμηση της χροιάς και της θερμοκρασίας του δέρματος, της έντασης των περιφερικών σφύξεων και της επαναπλήρωσης των τριχοειδών. • Έλεγχο για την εμφάνιση κλινικών εκδηλώσεων από την εμβολή εκβλαστήσεων σε συγκεκριμένα όργανα (εγκέφαλος, νεφροί πνεύμονες, καρδιά) • Χορήγηση οξυγόνου, σύμφωνα με τις οδηγίες 	<ul style="list-style-type: none"> • Η αιφνίδια πτώση του SpO_2, η μείωση του PaO_2 και η αύξηση του PaCO_2 αποτελούν ενδείξεις διαταραχής της πνευμονικής λειτουργίας από την ενσφήνωση εμβόλων στο πνευμονικό αρτηριακό δίκτυο. • Η ενσφήνωση εμβόλων στο περιφερικό αρτηριακό δίκτυο συνοδεύεται από εμφάνιση ωχρού και ψυχρού δέρματος, μείωση της έντασης των περιφερικών σφύξεων και καθυστερημένη επαναπλήρωση των τριχοειδών. • Η έγκαιρη αναγνώριση αυτών των εκδηλώσεων μπορεί να κινητοποιήσει άμεσα ιατρούς και νοσηλευτές για την αντιμετώπιση σοβαρών διαταραχών στη λειτουργία των προσβεβλημένων οργάνων • Κάλυψη των αυξημένων αναγκών σε οξυγόνο, ιδιαίτερα των ιστών των οποίων η αιμάτωση έχει διαταραχθεί

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

**Δυσανεξία
δραστηριότη-
τας**

ΣΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ

Αίσθημα
αδυναμίας
Εύκολη κόπωση
Δύσπνοια
προσπαθείας

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

- Ενημέρωση του ασθενούς για τη σπουδαιότητα περιορισμού των δραστηριοτήτων του, ιδιαίτερα κατά την οξεία φάση της νόσου
- Υποστήριξη του ασθενούς από τους νοσηλευτές για την εκτέλεση δραστηριοτήτων και για την εξυπηρέτηση των αναγκών του (σίτιση, μετακίνηση, προσωπική υγιεινή, κ.α)
- Οργάνωση της νοσηλευτικής φροντίδας, ώστε να επιτρέπεται στον ασθενή μεσημβρινή και νυκτερινή ανάπαυση.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ

- Ελλάτωση των απαιτήσεων των ιστών σε οξυγόνο, καθώς και του απαιτούμενου καρδιακού έργου
- Κάλυψη των αναγκών με την κατανάλωση της ελάχιστης δυνατής ενέργειας
- Η ανάπαυση του ασθενούς αυξάνει τις ενεργειακές εφεδρείες και την αντοχή του κατά την εκτέλεση των καθημερινών δραστηριοτήτων

Άσκηση

- Άνδρας ηλικίας 36 ετών έχει υποβληθεί σε αντικατάσταση αορτικής βαλβίδας με μηχανική τεχνητή βαλβίδα.
- Η μετεγχειρητική του πορεία είναι ομαλή και ετοιμάζεται να πάρει εξιτήριο.
- Τι θα πρέπει να ξέρει πριν φύγει από το νοσοκομείο;